

PARLAMENT EUROPEJSKI

2004

2009

Dokument z posiedzenia

10.11.2004

B6-0162/04

PROJEKT REZOLUCJI

w odpowiedzi na oświadczenia Rady i Komisji

zgodnie z art. 103 ust. 2 Regulaminu

złożył Jan Marinus Wiersma,

w imieniu Komisji Spraw Zagranicznych,

w sprawie operacji militarnej Unii Europejskiej „ALTHEA” w Bośni i Hercegowinie

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie operacji militarnej Unii Europejskiej „ALTHEA” w Bośni i Hercegowinie

Parlament Europejski,

- uwzględniając Wspólne Działanie Rady 2004/570/WPZiB z dnia 12 lipca 2004 r. w sprawie operacji militarnej Unii Europejskiej w Bośni i Hercegowinie,¹
 - uwzględniając art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej,
 - uwzględniając własną rezolucję z dnia 10 kwietnia 2002 r. w sprawie Europejskiej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony (EPBiO) oraz stosunków UE-NATO,²
 - uwzględniając własne rezolucje w sprawie Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa (podstawowe aspekty i decyzje zasadnicze), w szczególności zaś te z dnia 26 września 2002 r.³ i 23 października 2003 r.,⁴
 - uwzględniając własną rezolucję z dnia 13 marca 2003 r. w sprawie operacji w ramach EPBiO w Byłej Jugosłowiańskiej Republice Macedonii,⁵
 - uwzględniając własną rezolucję z dnia 10 kwietnia 2003 r. w sprawie nowej europejskiej architektury bezpieczeństwa i obrony,⁶
 - uwzględniając art. 103 ust. 2 Regulaminu,
- A. biorąc pod uwagę Wspólne Działanie Rady z dnia 12 lipca 2004 r. oraz obwieszczenie przez Radę Europejską misji EPBiO o kryptonimie „Althea” w Bośni i Hercegowinie, która będzie pierwszą misją wojskową Unii Europejskiej na większą skalę, obejmującą około 7000 osób personelu wojskowego, w porównaniu ze wcześniejszymi mniejszymi misjami, takimi jak „Concordia” w Byłej Jugosłowiańskiej Republice Macedonii (ok. 350 osób personelu wojskowego) i „Artemis” w Kongo (ok. 1400 osób personelu wojskowego),
- B. uznając, iż każda misja operacyjna UE mogąca uciec się do użycia siły w zakresie wykraczającym poza działania obecnej Misji Policyjnej UE w Bośni i Hercegowinie winna dokładać starań w celu zdobycia szerokiego poparcia publicznego oraz spełniać najwyższe standardy legitymacji demokratycznej,

¹ Dz.U. L 252, 28.07.2004, str. 10

² Dz.U. C 127 E, 29.05.2003, str. 579

³ Dz.U. C 273 E, 14.11.2003, str. 295

⁴ Dz.U. C 82 E, 01.04.2004, str. 599

⁵ Dz.U. C 61 E, 10.03.2004, str. 379

⁶ Dz.U. C 64 E, 12.03.2004, str. 599

- C. przywołując rezolucję nr 1551 Rady Bezpieczeństwa Narodów Zjednoczonych (przyjętą w dniu 9 lipca 2004 r.), przypominającą stronom o ich zobowiązaniu do pełnej współpracy z Międzynarodowym Trybunałem Karnym dla byłej Jugosławii w celu postawienia przed sądem wszystkich osób poszukiwanych przez Trybunał;
- D. mając na uwadze wsparcie Rady Bezpieczeństwa Narodów Zjednoczonych dla tejże misji¹, która przejmie większość zadań wykonywanych przez operację Sił Stabilizacyjnych (SFOR) Organizacji Paktu Północnoatlantyckiego (NATO) z końcem roku 2004,
- E. mając na uwadze, iż ogólne koszty operacji szacowane na 71,7 milionów euro ponoszone mają być bezpośrednio przez Państwa Członkowskie, zgodnie z art. 28 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej, i administrowane przez strukturę „ATHENA”, ustanowioną decyzją Rady 2004/197/WPZiB z dnia 23 lutego 2004 r.,²
- F. mając na uwadze, iż poziom bezpieczeństwa w Bośni i Hercegowinie poprawił się znacząco od końca wojny w roku 1995, ale występuje tam nadal szereg wymagających uwagi zagrożeń dla bezpieczeństwa w kraju, wynikających w szczególności ze zorganizowanej przestępczości i korupcji, międzynarodowego terroryzmu, niepokoїв społecznych oraz napięć etnicznych,
- G. zwracając uwagę, iż obecne chwiejne ramy instytucjonalne, powstałe w wyniku porozumienia z Dayton w roku 1995, nie pozwalają Bośni i Hercegowinie na skuteczną i zwycięską walkę ze wspomnianymi zagrożeniami,
- H. zauważając ponadto, iż setkom tysięcy uchodźców nie dane było dotychczas powrócić do kraju, czego jedną z przyczyn jest zaminowanie wielu obszarów, zarówno minami przeciwpiechotnymi jak i przeciwpancernymi, co czyni je ogromnie niebezpiecznymi; stwierdzając, iż oczyszczenie terenów z min jest podstawowym warunkiem dla rozwoju gospodarczego i stabilności, szczególnie w zakresie turystyki oraz rolnictwa,
- I. gorąco zalecając przyjęcie porozumienia pokojowego pomiędzy Bośnią a krajami sąsiedzkimi, będącego rewizją porozumienia z Dayton i stwarzającego fundamenty wzajemnego zaufania, a także towarzyszących mu układów o współpracy bilateralnej, przed rozpoczęciem negocjacji w sprawie członkostwa w UE; zauważając, iż porozumienia pokojowe mogą zostać wypracowane w ramach międzynarodowej konferencji z udziałem wszystkich krajów regionu, Państw Członkowskich UE, ONZ oraz Stanów Zjednoczonych,
- J. przyznając, że dowodzone przez NATO Siły Stabilizacyjne (SFOR) odegrały istotną rolę w utrzymaniu pokoju i bezpieczeństwa w Bośni i Hercegowinie, pomagając w zachowaniu trwałej stabilności i powstrzymując ponowny wybuch przemocy,
- K. mając na uwadze, iż NATO zachowa kwaterę w Sarajewie z personelem wojskowym i cywilnym w liczbie ok. 250 osób, której głównym zadaniem będzie kontynuowanie dialogu NATO z Bośnią i Hercegowiną w sprawie reform obronności oraz wspólna z UE

¹ RB ONZ 1551(2004), 9 lipca 2004 r.

² Dz.U. L 63, 28.02.2004, str. 68

odpowiedzialność za działania wymierzone przeciw terroryzmowi, a także wszelkie kwestie związane z poszukiwaniem wskazanych przestępców wojennych; podkreślając, iż pojmanie i postawienie przed obliczem sprawiedliwości poszukiwanych zbrodniarzy wojennych jest testem wiarygodności wspólnoty międzynarodowej, NATO oraz UE, a także warunkiem niezbędnym dla przyszłego pojednania,

- L. podkreślając fakt, iż stabilizacja w Bośni i Hercegowinie ma ogromne znaczenie dla stabilności całego regionu oraz że wzmocnienie instytucji krajowych przyczyniłoby się w stopniu decydującym do rozwiązania palących problemów instytucjonalnych i państwowości w krajach sąsiedzkich
1. z zadowoleniem przyjmuje nowe, skoordynowane i spójne podejście UE do spraw Bośni i Hercegowiny, obejmujące obszerną Strategię dla BiH¹, nowy mandat dla Specjalnego Przedstawiciela UE², aspekty cywilne, takie jak Proces Stabilizacji i Stowarzyszenia (SAP) oraz Programy Wsparcia Wspólnoty na rzecz Odbudowy, Rozwoju i Stabilizacji (CARDS), Misję Policyjną Unii Europejskiej³, a także przyszłe wojskowe siły stabilizacyjne „Althea”;
 2. ponownie wyraża ubolewanie z powodu braku uczestnictwa Parlamentu Europejskiego, ograniczeń traktatowych z zakresu konsultacji z PE oraz ograniczonego dostępu do informacji;
 3. wyraża żal w związku z decyzją finansowania omawianej misji ze środków pochodzących spoza regularnego budżetu Unii Europejskiej;
 4. wyraża przekonanie, że operacja „Althea” powinna wzmocnić szeroko zakrojone podejście UE do spraw Bośni i Hercegowiny oraz wspierać postępy tego kraju na drodze ku ewentualnemu członkostwu w UE; z zadowoleniem przyjmuje również oświadczenia, w świetle których akcja ta ma na celu wzmocnienie miejscowych sił policyjnych oraz nasilenie walki ze zorganizowaną przestępczością, przy jednoczesnym stopniowym przekazywaniu odpowiedzialności za bezpieczeństwo władzom lokalnym;
 5. popiera „Proces Stabilizacji i Stowarzyszenia” w Bośni i Hercegowinie, stanowiący istotną podstawę dla zbliżenia tego kraju do UE; z zadowoleniem przyjmuje nowy mandat Specjalnego Przedstawiciela UE, Lorda Ashdowna, do wdrożenia szerokiego pakietu wsparcia dla Bośni i Hercegowiny, jednocześnie jednak ponownie przypomina, że Bośnia i Hercegowina winna opierać się w szczególności na własnych wysiłkach;
 6. z zadowoleniem przyjmuje decyzję UE o odwołaniu się w zakresie misji „Althea” do wsparcia ze strony struktur i potencjału NATO, co wzmocni współpracę pomiędzy obiema organizacjami oraz doprowadzi do wdrożenia porozumienia z grudnia 2002 r. w sprawie dostępu UE do struktur planowania i dowodzenia NATO („Berlin Plus”);

¹ Obszerna strategia dla BiH nakreślona została dnia 14 czerwca 2004 r. w ramach prac Rady ds. Stosunków Zewnętrznych i przyjęta przez Radę Europejską w dniach 17-18 czerwca 2004 r. Rada UE, 10099/04, Bruksela 15 czerwca 2004 r.

² Wspólne Działanie Rady 2004/569/WPZiB, 12 lipca 2004 r. Dz.U. L 252, 28.07.2004, str. 7-9

³ Wspólne Działanie Rady 2002/210/WPZiB, 11 marca 2002 r. Dz.U. L 70, 13.03.2002, str. 1

7. opowiada się za jak najściślejszą współpracą pomiędzy Siłami Stabilizacyjnymi UE w Bośni i Hercegowinie a pozostającymi w tym kraju jednostkami NATO, w celu wyraźnego nakreślenia ról i zakresu odpowiedzialności obu tych organizacji;
8. w kontekście programu NATO „Partnerstwo dla Pokoju” z zadowoleniem przyjmuje dalszą obecność sił NATO w Bośni oraz istnienie odrębnej kwatery w Sarajewie, nalega jednakże by poza sprawami związanymi z przekazaniem uprawnień misji pokojowej, odpowiedzialność za operacje antyterrorystyczne oraz poszukiwanie przestępców wojennych również została przekazana Unii Europejskiej;
9. zaleca Specjalnemu Przedstawicielowi UE nie tylko bliską współpracę z dowódcą sił UE, lecz także zaproszenie przedstawicielstwa NATO do Grupy Koordynacyjnej Specjalnego Przedstawiciela UE, w celu zapewnienia koordynacji oraz spójności w ramach działań UE w Bośni i Hercegowinie;
10. z zadowoleniem przyjmuje wolę uczestnictwa w operacji militarnej UE państw trzecich;
11. wyraża przekonanie, że operacja ta winna w większym stopniu ugruntować zbiorową zdolność planowania i zarządzania europejskimi operacjami militarnymi na szczeblu UE, w perspektywie rozwoju Komórki ds. Planowania Cywilno-Wojskowego UE; z zadowoleniem przyjmuje zamiar połączenia działań militarnych z innymi aspektami roli UE w Bośni i Hercegowinie, włączając w to dbanie o porządek publiczny, rozwój i szkolenia;
12. wzywa, by misja „Althea” podjęła działania wiodące ku przestrzeganiu uregulowań wspólnotowych i międzynarodowych w dziedzinie praw człowieka;
13. wyraża przekonanie, że jest rzeczą istotną, aby siły UE obejmowały również solidny element typu „żandarmeryjnego” (zintegrowana jednostka policyjna) mający na celu wykonywanie tych zadań, do których wojsko nie było szkolone, a których nie są w stanie wykonać zwykłe oddziały policyjne, ponieważ Misja Policyjna UE nie posiada mandatu wykonawczego i może jedynie pełnić funkcje doradcze oraz nadzorować rozwój sytuacji; podkreśla w tym kontekście wagę zwiększenia wysiłków na rzecz utworzenia lokalnych, wieloetnicznych sił policyjnych, cieszących się zaufaniem wszystkich społeczności kraju;
14. wzywa siły wojskowe i policyjne UE oraz władze cywilne w Bośni i Hercegowinie do bliskiej współpracy w zdecydowanym poszukiwaniu przestępców wojennych i w zwalczaniu wszelkich rodzajów terroryzmu;
15. zaleca, aby siły UE kontynuowały obecny sposób działania SFOR polegający na rozmieszczeniu sieci małych zespołów wojskowych wśród ludności w tzw. „rodzinach goszczących”, w celu dalszego umożliwienia oceny sytuacji i, pomimo zmniejszenia liczebności oddziałów z 12 000 do 7 000 w czerwcu 2004 r., pełnienia roli czynnika powstrzymującego dzięki samej ich obecności;
16. podkreśla znaczenie wyraźnego podziału odpowiedzialności w systemie dowodzenia pomiędzy dowódcą sił UE w Bośni i Hercegowinie a dowódcą operacyjnym UE, DSACEUR w SHAPE; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że jednostka dowodzenia UE zostanie ustanowiona w regionalnej kwaterze głównej NATO w Neapolu, we Włoszech;

17. domaga się, z uwagi na bardziej zintegrowane i skoordynowane cywilno-wojskowe aspekty operacji „Althea”, otrzymywania bieżących informacji ze strony Specjalnego Przedstawiciela UE, a także, w regularnych odstępach czasu, ze strony przewodniczącego Komitetu Politycznego i Bezpieczeństwa (PSC), zajmującego się politycznym i strategicznym kierownictwem operacji militarnych UE;
18. domaga się, w celu zapobieżenia sytuacjom podobnym do sytuacji zaistniałej w Kosowie w marcu 2004 r., aby Komisja Spraw Zagranicznych otrzymywała informacje w sprawie planów dotyczących przebiegu procesu podejmowania decyzji pomiędzy poszczególnymi instytucjami UE w przypadku nieprzewidzianego wybuchu przemocy; wzywa Radę do przekazania szczegółowych informacji o „zdolnościach operacyjnych” i „zasadach działania” misji „Althea”;
19. wyraża nadzieję, że powołanie Komórki ds. Cywilno-Wojskowego Planowania UE stanie się ważnym krokiem naprzód w analizach i wnioskach wyniesionych z operacji „Althea”, tak aby w przyszłości UE mogła bardziej efektywnie reagować na kryzysy cywilno-wojskowe;
20. wzywa do koordynacji służb na polu wywiadowczym i zaleca, by wprowadzono specjalny mechanizm koordynowania przepływu informacji, dotyczących możliwości powstania napięć etnicznych, między UE, NATO, Stanami Zjednoczonymi oraz instytucjami działającymi w regionie;
21. wzywa Radę do określenia i wzmocnienia roli Misji Monitorującej UE w Bośni i Hercegowinie, w celu jej usprawnienia i włączenia, jako składnika cywilnego, do misji „Althea”;
22. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że po sześciu miesiącach operacja zostanie poddana analizie i wzywa Specjalnego Przedstawiciela UE oraz przewodniczącego Komitetu Politycznego i Bezpieczeństwa do przedstawienia Parlamentowi oświadczenia odnośnie tejże analizy;
23. zwraca się do Konferencji Przewodniczących o upoważnienie właściwej komisji do wysłania do Bośni i Hercegowiny delegacji rozpoznawczej, w celu oceny postępów, w kilka miesięcy po rozpoczęciu operacji;
24. zobowiązuje Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz Parlamentom Państw Członkowskich i krajów trzecich, a także parlamentom i rządowi Bośni i Hercegowiny.